

Zarandul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituțiuni și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

O propunere și un indemn

Încă din primele numere ale acestui ziar, am atras atențiunea asupra pericolului ce amenință ținutul Zarandului ca și alte ținuturi din țara noastră. Pierderea dealurilor.

Într'adevăr, dealurile se năruiesc pe zi ce trece fără ca cei interesați direct — sătenii — să ia măsuri; ba chiar se ajută inconștient acțiunea de ruinare prin cultura intensivă a cerealelor pe dealuri.

E drept, acțiunea de îndreptare ce s'a dus de către factorii datori s'o facă — în mare măsură de către învățători la arcurile culturale, etc., — a dat oarecari roade, dar mai e încă mult de lucru în această privință până la lămurirea și complectă convingere a satelor.

Pentru aceasta trebuie făcut un front comun de către factorii culturali ai satelor și oficialitatea chemată să vină în mod efectiv în ajutorul dealurilor.

De remărcat în această direcție, activitatea plină de râvnă dela Ocolul Silvic din Baia de Criș, unde se pare că s'a înțeles rolul însemnat pe care îl are un ocol silvic într'un astfel de ținut, unde e atât de mult de lucru.

Mă abțin dela orice cuvinte de laudă ieftină la adresa personalului — mai mult de cât conștiințios — plin de însuflețire, al ocolului dela Baia de Criș, faptele fiind mai grăitoare decât orice cuvinte de laudă.

Că e așa se vede din faptul că nu numai că se depune o muncă puțin obișnuită de plantare a coastelor neproductive, dar, înțelegând că — după cum am spus-o și noi — nu se poate prevedea un viitor frumos Zarandului decât printr'o nouă orientare economică și anume: abandonând agricultura pe dealuri și înlocuirea ei cu o pomicultură rațională, — a adresat printr'un funcționar al său, un apel la școala primară din Brad să se strângă de către elevi semințe de măr și păr pentru ca ocolul să poată face o pepeneiră bogată pentru nevoile ținutului.

Frumos gând și fericită idee de a conlucra cu școalele.

Tot odată face apel la altă școală primară — respectiv la învățătorul școlii — ca să strângă și anul acesta — precum a făcut-o și anul trecut din propriu-i indemn — sămânță de salcam.

Socotesc însă că această conlucrare între școli și ocol nu trebuie să se mărginească numai la câteva școale, ci toate școalele din Zarand trebuie să albă partea lor de contribuții la această operă națională. (Expresia nu trebuie să pară prea pretențioasă; depinde de ce importanță dă fiecare acestui chestiuni.

În felul acesta nu numai că se pune la dispoziția ocolului silvic cantitățile necesare de semințe pe care și le-ar procura greu altfel; dar numai ca se face educația cetățenească a cetățenilor de mână, de a contribui fiecare cu drag la înfăptuirea operelor de interes general, comun — dar se naște în copii acel interes pentru plantarea coastelor, acea dragoste pentru arbori în general.

Indiferent de altitudinea pe care o vor

lua onor. cetitori față de afirmația mea, spun: Copii din Zarand trebuie să crească într'un adevărat cult față de acel binecuvântat copac — salcânel — care cu puțină osteneală îți dă, în locul cel mai sărăcăcios, în timp foarte scurt, o splendidă pădure.

Ce privesc mai încântătoare poate să-și închipuiască cineva decât-o pădure de salcâmi în luna Mai?! Ce bogății neprețuite în florile lor: mierea!

Copiii de școlă sunt și cel mai bun și eficace mijloc de propagandă printre săteni pentru plantarea dealurilor, atrăgând atențiunea satului în această direcție.

Iată de ce propun ca școalele să dea deosebită atențiune acestei chestiuni.

Socotesc că nu-i nici decât deplasată propunerea ca, elevii din jurul Ocolului Silvic și a pepinierilor să facă practica agricolă redând și îngrijind straturile ca salcâmi și pomișori. Și așa, în multe părți lipsește teren de experiență.

Asupra valorii educative și folosului practic al acestei activități, socotesc că e de prisos să mai insist.

DOBION

Știri de tot felul

— În noua reformă administrativă ce se va face în curând, se va cere ca primarul să aibe studii superioare; deci se vor numi dintre intelectuali. O dispozițiune laudabilă care va contribui mult la ridicarea nivelului administrației la sate.

— În consiliul de miniștri ținut la București în 21 Oct. s'a discutat și despre reînființarea directoratelor ministeriale. Se va proceda la o descentralizare rațională și se va acorda o largă autonomie din punct de vedere administrativ, pe regiuni.

— Se spune că I. P. S. Metropolitul Pimen. al Moldovei, se va retrage din această demnitate din cauza sănătății sale șubrede.

— Duminică, 21 Oct. c., la Chișineu-Criș, jud. Arad, au fost mari serbări naționale cu ocazia desvelirii monumentului ridicat memorandistului Mihail Velicic.

Au luat parte: d. Lapedatu, ministrul cultelor, P. S. S. Episcopul Comșa, P. S. S. episcopul Ciorogariu, d. prof. univ. Lupaș și alții.

Știri din Zarand

— Din Băița. În locul d-șoarei inv. Virginia Cupșa, detașată, la Salonta, a venit d-șoara Eufrosina Sânzian din Hațeg.

— În Peștera a fost numit inv. dl. N. Părău, dela Bucerdea grănoasă.

— Anchetă. Duminică în 21 l. c., protopop Secărea al Băiței a făcut o anchetă la biserica din comuna Stejărel.

— Căsătorie. Dș. Eva Hock, din Valea-Morii, cu dl. N. Ivancoff șef-minier la „Mica“, și-au celebrat cununia religioasă în 20 l. c. Felicitări!

ATENȚIUNE!
Abonamentul pentru săteni la gazeta noastră este numai de 50 lei anual.

† Vasile Florea

Moartea a răpit zilele acestea pe un harnic funcționar, Vasile Florea, fostul director al cărții funduare, dela judecătoria Baia de Criș.

Om încă în putere, de 56 de ani, ar fi putut să mai trăiască și să mai aducă serviciu instituției unde funcționa.

A fost înmormântat Duminică 21 Oct. c. în mijlocul unei mari mulțimi.

Acasă, după sevărșirea serviciului religios, a vorbit preotul Iosif Tisu, despre personalitatea dispărutului.

După aceea cortegiul porni spre vecinicul locaș, la cimitirul din Tecea, unde a rostit un frumos discurs d. Dr. Iacob Oncu, fost prefect al județului Hunedoara.

Extragem aci din discursul d. Oncu un pasagiu care caracterizează sufletul și activitatea regretatului director al cărții funduare din Baia de Criș.

... A fost unul dintre cei dintâi cari a alergat, după ce-și făcuse datoria ca bun român înrolându-se în armata lui Horia, să dea sprijinul său statului, când avea nevoie de funcționari, luând conducerea biroului Cărților funduare dela judecătoria din Baia de Criș.

Fiind numit apoi director, a știut să se indentifice în totul cu funcțiunea pe care o deținea.

El, umilul, ridicat printr'o muncă onestă și neîntreruptă, știa ce însemnează munca, o prețuia și o adora. Ca modest funcționar la finanțe, ca grefier la judecătoria și apoi ca director de carte funduare pretindea și întoldeauna isbuti să se deosebească prin cea mai strictă îndeplinire a datoriei, printr'o străduință spornică și inteligentă.

Dacă nu ar fi făcut decât atât, și ar fi destul, prea destul ca amintirea lui să rămână vecinic neștearsă din istoria instituției în care a slujit.

O fire de elită și o așa nobilă alcătuire sufletească, ca regretatului Vasile Florea, nu putea decât să-și atragă respectul celor cari îl înțelegeam și cari îl inbeau...

K. F. E.

Invitare

Secțiunea Gurahonț a Comitetului pentru comemorarea de 150 de ani a revoluției lui Horia, cu onoare Vă invită la sărbarea comemorativă din 25 Noembrie 1934 în comuna Gurahonț.

După serviciul divin ce se va oficia în biserica din Gurahonț se va face stințirea monumentului (troiță), ridicat în amintirea lui Ioan Buteanu, la podul de peste Criș din Iosășel.

Deschiderea adunării și vorbirile ocazionale.

După adunare se va da un banchet în localul Casinoului român din Gurahonț. Dnii, cari doresc a participa la banchet se vor anunța la dl. Dr. Aurel Oarcea, avocat în Gurahonț.

Const. Lazar protopop, Savu Dorca, Pr. V. Bulz, Dr. T. Băbuția, Aurel Oarcea, P. Ugliș, Ioan Bogdan.

N. B. Participanții atât dinspre Arad cât și dela Brad au tren la ora 7 dimineața și se pot întoarce în aceiași zi.

— DE-ALE PLUGĂRIEI —

Creșterea pasărilor de curte

[Continuare]

Dela pasările de curte avem următoarele foloase: ouăle, carnea, grăsimea, penele și gunoiul. Sunt pasări cari le creștem pentru plăcere, sau ca podoabă. Intre acestea din urmă trebuie să numărăm mai ales porumbeii. Dela porumbei mai avem și alte foloase. Sunt porumbeii de poștă, cari duc veștile dela un om la altul. Ei sunt mult folosiți în vreme de război. Porumbeii stârpesc buruenile și găngăniile. În Franța, s'a dat odată poruncă aspră, ca toți porumbeii să fie stârpiți, fiindcă se credea despre ei, că fac mari stricăciuni semănăturilor. În câțiva ani s'au îmulțit așa de tare buruenile, încât nu se mai puteau stârpi, până s'a dat iarăși voie să se țină porumbei. Un învățat francez a despiciat gușa mai multor porumbei și a găsit la fiecare câteva sute de semințe de burueni.

Intre pasările de curte care se țin pentru podoabă trebuie să amintesc despre cocoșul japonez, despre care puțin dintre cetitori noștri vor fi auzit. El este un cocoș cu o coadă lungă de câțiva metri și cu pene foarte frumos colorate. Ca să le crească frumos coada, ei sunt ținuți toată viața în niște custi (colivii) sus pe o ramură de copac. Cu penele lui se împodobește înainte vreme boerii. Cu cât era cineva boer mai mare, cu atât avea dreptul să poarte o coadă mai lungă. Un astfel de cocoș se vinde astăzi cam cu 30—40 mii de lei.

Tot pentru plăcere se cresc un fel de cocoși bătauși (li se zice combatanți), cari se bat până se omoară. În alte țări sunt lupte între acești cocoși, la care ia lumea parte ca la teatru. Se fac rămășaguri între oameni cu asemenea prilejuri. Fiecare ține cu un cocoș. Se pierd și se câștigă, la o astfel de împrejurare, mii de lei.

Pentru noi, frumosul este egal cu folositorul, va să zică e frumos ceia ce-ți aduce venit. Noi trebuie să creștem pasări de curte mai ales pentru ouă, carne și grăsime. Un mare învățat fran-

cez, Delessi, a trecut acum trei ani prin multe din satele noastre și a rămas uimit de hrana proastă, pe care o mănca plugarul român în cea mai mare parte a anului. La plecarea din țară ne-a spus cu multă durere, dar și cu mustrare în glas, că de sute de ani poporul român flămânzește! Acelaș lucru la băgat în seamă și regele Henric IV, mai de mulla poporul francez și a dat poruncă aspră, ca în fiecare duminică femeile se gătească mâncare cu găină. El este regele, care a învățat pe Francezi să ducă un trai mai omenesc. N'ar strica să se facă și la noi acelaș lucru.

Sunt pasări cari dau mai multe ouă, alte carne mai multă și altele grăsimi. Pentru ouă se cresc mai mult găinile și rațele, ele se pot însă crește și pentru carne sau grăsime. Gâștile și curcile se cresc numai pentru carne și grăsime.

Nu toate soiurile de găini sau de rațe se pot crește pentru producerea de ouă. Sunt rase de găini cari ne dau carne multă, cum e rasa Orpington sau Plymouth (citește Plaimut); sunt rase care ne dau ouă multe ca rasa Italiană sau Wiandotte (viandot) sau rasa Transilvăneană cu gâtul gol. În fine sunt așa zisele rase de mijloc cari ne dau un număr potrivit de ouă și în acelaș timp au și carne destul de multă. Intre acestea amintesc rasa Rhode Island. Găinile noastre comune fac pe an cam 75 de ouă, în vreme ce alte soiuri fac peste două sute și s'au găsit chiar găini cari fac peste 300. Să nu creadă cineva, că aceste numere sunt luate la întâmplare. Nu. Ele sunt adevărate. Iată cum s'a ajuns la ele. Vreme de un an, mai multe găini din fiecare soi au fost duse la un loc și hrănite la fel. S'a numărât în acest an ouăle făcute de fiecare găină și s'a făcut mijlocia după rase. S'a găsit numărul 75 pentru găinele noastre și 225 pentru rasa Italiană. Dar venitul ce-l avem nu-l hotărăște numai numărul ouălor, și vremea când

au fost ouate. Toată lumea știe, că iarna ouăle sunt mai scumpe decât vara. Dacă avem mai multe ouă iarna, venitul creșterii pasărilor este mult mai mare. Din acest punct de vedere noi stăm foarte slab, căci găinele noastre comune nu ouă aproape de loc iarna. Vă trebui să îmbunătățim rasa noastră de găini, ca să producă mai multe ouă și să producă iarna. Călea cea mai scurtă către această țintă este curcirea cu o rasă mai bună de găini. Eu sunt de părere, că această rasă este raza Rhode-Island. Vom vedea în numărul viitor pentru ce.

Prof. MARTIN IOAN

Pitorescul Munților Apuseni

Stânca detunata

Intre Mureș și Someș se întind un grup de munți, ca o citadelă inexpugnabilă, sunt Munții Apuseni cu crestele aurite, cari adăpostesc în mijlocul lor cele mai pitorești regiuni din întreg Ardealul. În sânul acestor munți, în Țara Moților, se află situat masivul fascinator și neîntrecut în frumusețe: Detunata. Piscul menționat face parte din munții Trascăului, un șir de munți extrem de stâncoși, cu infirite abisuri. Detunata își datorează renumele, superbelor coloane de bazalt arcuite puțin la partea superioară. Legenda țese fel și fel de episoade, unele mai bizare decât altele. Cert este că, stânca fiind pleșuvă, tunetele și trăsnetele în timpul ploios lovesc neconținut în corpul ei, producând șgomote asurzitoare. Uneori cade trăsnetul despiciând bizarele-i coloane în bucăți. Aceste evenimente se produc intermitent, pentru care fapt poporul i-a dat numele adecuat „Detunata”. În realitate însă, știința ne afirmă că structura geologică a Detunatei se datorește evoluțiunii neconținute a solului, care prin învârtirea lui s'a rupt în bucăți ca un sloi, formând altitudini diferite, iar printre craterele stâncilor a izbucnit lava dând naștere la însemnate masive vulcanice. Printre aceste masive, locul de frunte îl ocupă în Munții Apuseni, Detunatu, Vulcanul și Vlădeasa. — Ori care ar fi originea acestui pisc vulcanic, Detunata este și va rămânea cea mai măreață stâncă a Munților Apuseni. — Detunata este zidită în întregime din coloane de bazalt lungi de 2—5 m. așezate vertical unele peste altele. Bazaltul este un fel de piatră de culoare albă cenușie și foarte rezistentă. Felul cum e construită stânca, poziția ei pitorească și mai ales sumedenia de pietriș ce o compun, te impresionează adânc. Când stai și contempli acest masiv fascinator, ți-se pare o citadelă antică depe timpul Romanilor, care dosește în cavernele ei un lung șireag de mistere și episoade din timpurile cele mai îndepărtate. De jur împrejur, e conturată de pădure de brad care elevă un parfum îmbătător și un aer pur și sănătos. La poalele stâncii se află izvoară cu apă cristalină mai rece decât ghiața. O adevărată regiune frumoasă „rara avis” în acest colț de țară. În fiecare an locuitorii Munților Apuseni, precum și mii de excursioniști din țară și străinătate, vin să admire cu aviditate acest peisag frumos. Vin să savureze aerul pur al codrului de piatră și brazi și să contemple cu nesațiu pitoreasca regiune, să petrească câteva clipe în umbra deasă a pădurilor răcoritoare din antu-

(Continuare în pag. 4-a.)

De răs și de bajocură să fie Țiganul

Cică cei dintâi oameni pe care i-ar fi făcut Dumnezeu, la creațiune, au fost: un Turc, un Român și un Țigan, și le-ar fi spus, că a doua zi să vie, ca să le dea Dumnezeu câte un dar.

În ziua următoare, care s'a sculat mai de vreme a fost Turcul. Dumnezeu cum îl văzu l-ar fi întrebat:

— Ei Turcule, ce vrei să-ți dăruiesc?

— Binele, Doamne răspunse acesta repede.

— Binele să fie al tău Turcule, zise Dumnezeu.

Turcul plecă voios.

Tocmai pe la amezăzi, iată că sosește și Românul.

— Ție, ce vrei să-ți dăruiesc Române îl întreabă Dumnezeu.

— Binele, — Doamne!

— Păi binele l-a luat Turcul.

— Atunci dă-mi cînstea Doamne!

— Cînstea să fie a ta, Române, zise

Creatorul.

Plecă și Românul vesel.

Când fu pe la Chindie, numai iată că sosește și Țiganul.

— Ce ceri de la mine să-ți dau Țigane, zise Dumnezeu cum îl văzu.

— Să-mi dai binele Doamne.

— Binele l-a luat Turcul.

Țiganul făcu ochii mari.

— Să-mi dai atunci cînstea.

— Cînstea a luat-o Românul.

— Da ce răs și ce bajocură e asta Doamne, zise Țiganul, infurindu-se.

— De răs și de bajocură să fii Țigane, răspunse Dumnezeu, pe acelaș ton.

— De atunci, Cică ar fi rămas: Turcul cu binele, Românul cu cînstea, iar Țiganul de răsul și bajocura până și a copiilor.

Sfințirea școlii primare și casei culturale „Ing. I. Gigurtu” din Țărățel

Duminică 21 Oct. c. s'a săvârșit în comuna Țărățel, în prezența d. dr. R. Miocu, prefectul jud. Hunedoara, d. inspector școlar Vlădoianu, și a unui numeros public din comună și împrejurimi, solemnitatea sfințirii noului local al școlii primare, ridicată de comună și a casei culturale „Ing. I. Gigurtu” dăruită de Societatea „Mica”.

După săvârșirea serviciului divin, oficiat de preoții: Andron Bogdan, parohul comunei, A. Roman și A. Fugăță, s'a făcut în curtea școlii sfințirea apei. Cu această ocazie d. preot A Bogdan a ținut o însuflețită cuvântare, pe care o dăm mai jos în întregime.

Onorată asistență!

În bucuria de care suntem cuprinși să dăm mulțumită lui D-zeu pentru ajutorul ce ni l-a dat pentru realizarea năzuințelor noastre de a ne vedea ridicat acest frumos edificiu școlar, pe care îl predăm marelui sale Destinajii. În acest sanctuar vor primi copiii voștri și generațiile viitoare cunoștințe folositoare, și acea lumină care le va arăta calea către scopul final al acestei vieți pline de ispite, de sarcini și de datorință.

Cu ajutorul lui D-zeu am inaugurat 2 instituțiuni culturale de mare importanță pentru comuna noastră Țărățel. Școala pe care am inaugurat-o astăzi are menirea de-a sădi în inimile noastre și a fiilor noștri focul dragostei, de lumină și de câștigarea cunoștințelor de care avem lipsă în cărările vieții și în luptele noastre pentru traiu și existență.

În aceasta comună școala s'a înființat abia pe la anul 1856. Prelegerile s'au ținut într'un edificiu umil până în anul 1897, când, sub păstoria mea, s'a edificat o sală de învățământ care a servit până acum ca local pentru școala primară, iar din anul acesta, începând, va servi pentru grădinița de copii. Cu această ocaziune îmi țin de datorință să amintesc numele acelor vrednici învățători care, în decursul timpului, aproape un veac, au răspândit lumină și credință nu numai între zidurile umilei școlii, ci în toate ocaziile au deșteptat poporul și au ținut vie ideea de naționalitate și de credință creștinească, pregătind astfel generațiile pentru îndeplinirea idealului românesc.

Dela anul 1856 până la 1870 a funcționat ca învățător Feier Visalon; din 1870 până în 1876 Avram Zacharie, care a fost și preot al acestei comune; dela 1876 până la 1880 Petru Bota; dela 1880 până la 1898 Eliseiu Coțoi; din anul 1898 până în anul 1903 d. Pavel Lazar; dela 1903 până în 1904 Paraschiva Cristea, iar dela anul 1904 până în prezent, în decurs de 30 de ani, actualul director al școlii, d. Teodor Lungu, fiu al acestei comune.

* * *

Dacă ați așteptat cu dor ridicarea acestei zidiri, priviți acum la ea cu mândrie și socoțiți-o pentru voi de cel mai scump tezaur. Și cu câtă dragoste și iubire privesc părinții la copiii lor, crescuți și întăriți cu duhul înțelepciunii și al priceperii, cu atâta zel și râvnă, să vă îngrijiiți de susținea și de cercetarea, adică de iubirea acestui așezământ cultural. Cercetând copiii voștri această școală și primind învățăturile ei binefăcătoare, din acești copii, puteți fi siguri, nu vor eși nerecunoscători față de părinții lor, nici hoți, nici ucigași, nici mincinoși; ci din contră vor deveni bărbați vrednici, creștini buni, evlavioși, morali, iubitori de fapte bune și iubitori de D-zeu, pentru că au iubit știința și învățătura la lumina căreia au știut a se apăra de rău, și au putut înainta spre bine și mântuire.

* * *

Pentru ridicarea acestui focar de cultură aduc mulțumirile mele în numele credincioșilor din această comună membrilor comitetului de construcție, consiliului comunal în frunte cu primarul și notarul, care au pus o intensă muncă pentru realizarea acestor năzuințe de-a vedea ridicat acest edificiu pe care cu toată încrederea îl predăm astăzi învățătorilor actuali pentru a o conduce și a o ridica la acel nivel de înaltă misiune culturală, ca ficare să se poată învrednici de rodirile ei binecuvântate.

V'am arătat în puține cuvinte însemnătatea ce-o are școala pentru noi, atât în luptele pentru existență, cât și în năzuințele noastre spre perfecțiune morală. Biserica ca mamă iubitoare a fiilor ei a îngrijit ca copiii voștri să nu intre deadreptul — în vârsta lor plâpândă, ieșind din școală — în vâltoarea vieții nesigure. Aceasta bună mamă a noastră: Biserica, are azi o îndoită bucurie că și-a putut vedea sfințită școala și casa ei culturală. Cum nu s'ar bucura când Biserica de aici a primit o nouă soră bună: Casa culturală. Soră bună este casa culturală pentru biserică, pentru că această casă este chemată de azi înainte să fie un focar al adevărului, pentru toți bunii creștini cari viețuiesc în această comună.

Ca să putem fi siguri că am aflat adevărul avem trebuință de cunoștințe folositoare, iar toate cunoștințele la un loc alcătuiesc ceea ce numim cultură.

Prin cultură vedem că risipa, luxul, beția, lenea nu sunt buni tovarăși ai omului. Prin cultură vedem și înțelegem nenorocirea adusă de procesele multe, cultura face pe părinți să-și crească bine copiii, pe țărani să-și cultive pe lângă gospodăriile lor cântecele și jocurile noastre românești.

Cultura face pe om să fie suflet drept, nefățarnic. Cultura te face să-ți dai seama că ești dator a asculta de cei mai învățați de cât ține, iar nu de cei mai puțin învățați, cum se întâmplă în multe cazuri la poporul nostru, în timpul de astăzi. La casa culturală veți avea prilej să vă îmbogățiți cunoștințele voastre ca să puteți deveni adevărați stâlpi ai bisericii și neamului nostru.

În nădejdea aceasta mulțumim lui Dumnezeu pentru ajutorul dat ptr. ridicarea acestui locaș al culturii. În numele credincioșilor din această comună îmi țin de plăcută datorință să aduc cele mai călduroase mulțumiri Soc. „MICA” în fruntea căreia stă vrednicul bărbat Ion Gigurtu, pentru ale cărui eminente calități spirituale și pentru multele jertfe aduse bis. noastre ort. române, precum și edificarea acestei case culturale, căreia în ședința consiliului parohial din 26 Octomvrie 1933 cu multă însuflețire am decretat ca aceasta casă culturală să poarte numele Casa culturală „Ion Gigurtu”.

Totodată aduc mulțumirile mele d-lui director Adolf Siber, care cu toată dragostea a dat concursul la executarea lucrărilor acestei clădiri, precum și tuturor colaboratorilor acestor conducători ai Soc. „Mica”. Mulțumiri d-lui prefect R. Miocu, etc.

Binecuvântarea lui D-zeu să fie peste aceste așezăminte culturale, și peste toate roadele lor de învățatură, lumină și cultură.

Au mai vorbit: d. Lungu, dir. școlii, accentuând asupra folosului școlii și bisericii, d. notar Paul, primarul comunei d. N. Grama și d. inspector Vlădoianu, care în cuvinte pline de elan tineresc spune: De o bucată de timp, spre bucuria noastră, a început și în țara noastră, un curent mai sănătos în toată privințele — și mai ales pe teren școlar — și pot zice că ne aflăm într'un moment psihologic favorabil unei îndrumări pe cale mai sănătoasă.

Ca acest moment să nu slăbească, să nu să răcească, are nevoie de sprijinul tuturor inimilor patriotice cu conștiință clară a idealului neamului nostru și cu dor mare de un viitor mareț. — Cu toți să pună în serviciul neamului tot devotamentul, toată forța morală spre înrăuire în bine pe calea cea bună a tuturor instituțiilor de instrucțiune, educație și învațire...

Seria cuvântărilor este încheiată de d. dr. R. Miocu, prefectul județului nostru, prin care aduce mulțumiri d. preot A. Bogdan, activului notar al comunei d. Paul, care și-a pus întregul său suflet la ridicarea acestui mareț local; d. inv. Lungu, d. primar și tuturor aceluora ce au contribuit la înălțarea acestui edificiu, care face cinste locuitorilor comunei. — Ca încheiere d-sa îndeamnă poporul, ca și până acum, să conlucreze în mod armonios cu austeritate, iar acestea să-și facă datoria — spre fericirea neamului și a țării.

A urmat apoi o masă comună aranjată de societatea „Mica”, la care au luat parte peste cincizeci invitați. Poporului, participant la serbări, i s'a servit masa la restaurantul Tomodan.

La masă a tostat d. dr. R. Miocu, pentru d. director general al societății „Mica” Ing. I. Gigurtu.

Cu această ocazie s'au expediat telegrame: M. S. Regelui, d. prim ministru Gh. Tătărescu, d. dr. Angheliescu, ministru instr., d. director general I. Gigurtu, d. Mitiță Constantinescu, ministru și I. P. S. S. Nicolae Bălan, metropolitul Ardealului.

Telegramele expediate către:

M. S. Regelui Carol II.

Sinaia.

Cu ocazia inaugurării școlii primare și a casei culturale din comuna Țărățel, Zărândeni depun omagiile și deplinul lor devotament scumpului lor Rege, ocrotitorul culturai românești. Să trăiți Majestate!

Prefect, Dr. Miocu

Domniei-Sale

Domnului Prim-ministru Gheorghe Tătărescu București.

Ocrotitorului românismului și culturai, cele mai distinse omagii din partea Zărândeniilor, cu ocazia inaugurării școlii primare și a casei culturale „Ing. Ion Gigurtu” din comuna Țărățel.

Prefect, D. Miocu; protopopul Zarandului, Indrei. În numele Soc. „Mica”, Prim inginer, Mastero; preotul locului, Andron Bogdan; inspector școlar, Vlădoianu; avocat, Zapan.

Domniei-Sale

Domnului Ministru Mitiță Constantinescu Str. Remus 6. București.

Inaugurând astăzi școala primară și casa culturală din comuna Țărățel, Vă rugăm să primiți întreaga recunoștință a populației din ținutul Zarandului, pentru sprijinul neprețuit ce i-l dați zi de zi la ridicarea sa culturală și la progres, asigurându-Vă de întreg devotamentul.

Prefect, Dr. Miocu; protopopul Zarandului, Indrei; preotul locului, Andron Bogdan; inspector școlar, Vlădoianu; în numele Soc. „Mica”, Prim inginer, Mastero; avocat, Zapan.

Domnului Dr. Angelescu, Ministrul Instrucțiunii București.

Populația Zarandului, cu ocazia inaugurării localului de școală primară și Casei culturale din Țărățel, aduc omagii părintelui culturai poporului și distinsului ocrotitor al ei.

Prefect, Dr. Miocu; inspector școlar, Vlădoianu; protopop al Zarandului, Indrei; preotul locului, Bogdan Andron; în numele Soc. „Mica”, Prim inginer Mastero.

Inalt Prea Sfinției Sale

Dr. N. Bălan, Mitropolitul Ardealului Sibiu

Cu ocazia sfințirii Casei culturale și a școlii din comuna Țărățel, Vă rugăm să primiți expresiile cele mai sincere a alipirei clerului și credincioșilor din această comună.

Prefect, Dr. Miocu; inspector școlar, Vlădoianu; pentru Soc. „Mica” Prim inginer, Mastero; protopop, Indrei; preot, Andron Bogdan; preot, Aron Roman; director de bancă, Ghișa.

(Continuare în pag. 4-a).

Sfințirea șc. primare din Tărășel

(Continuare din pagina 3-a).

Domnului Director General al Soc. „Mica”,
Ing. Ion Gigurtu
Str. Musolini 36. București.

Inaugurând școala și casa culturală,
din comune Tărășel, — ce poartă numele
D-Voastră, — rugăm primiți omagiul și re-
cunoștința noastră pentru jertfele aduse pentru
ridicarea culturală a poporului din acest ținut.
rimfînd lipsa D-Voastră acum din mijlocul
nostru, Vă dorim mulți și fericiți ani.

Prefect, Dr. Miocu; inspector școlar,
Vlădoianu; Protopopul Zarandului, Indrei;
preotul locului, Andron Bogdan; avocat, Zapan.

Din numeroasa asistență am remarcat:

D. priminginer V. Mastero, d. deputat
Mircea Oprea, d. Protopop Indrei, d. Ghișă
d. D. Zapan, avocat, d. dr. Ing. Marinescu, d.
Pavel Lazăr dir. școlar, d. dr. Ștefan Feter, d.
dr. Cornel Tisu deputat, d. prof. Pârveu, d. E.
Fugăță, d. Balosiu, dir. școlar, d. Bocăescu,
primarul Bradului, d. Inginer Ulman, d. ing.
Ivanescu, d. V. Nistor primpretor, numeroși în-
vățători și intelectuali din Tărășel și Crișcior.

La ora 4 oaspeții au luat parte la
matchul de fotbal disputat pe arena din Gura-
Barza.

Bon No. 2

Zece bonuri de acestea dă drept
posesorului la un anunț gratuit
de 10 cuvinte la „Mica publi-
citate” din gazeta noastră.

Stânca detunată

(Continuare din 2-a).

raju Detunatei. Ascensiunea în vârful ei se
face prin poteci sinuoase, prevăzute cu scări
de piatră. Paralel cu ruta sunt plantați brazi
ce umbresc potecile laterale, cari conduc vizi-
tatorii în labirintul ninfelor, ce odinioară lo-
cuiau aceste meleaguri.

Ajuns în vârful ei, ți-se deschide o
panoramă feerică a întregului ținut moșesc.
Sunt Munții Apuseni cu infinitele și variatele
bogății, al căror faimă au întrecut de mult
fruntariile Țării.

Cer azuriu, atmosferă pură, jovială și
sănătoasă datorită codrului de brad. Iarbă de
mătăasă, maculată cu milioane de flori, aripă
de zefir cari îți îmbujorează fața în amurgul
senin. Cântec de priveghetori, parfum de ră-
șină, apă rece cristalină, tăcere de mormânt:
Iată ce este Detunată!

— M. COROIU —

Ciocnire de avioane

La manevrele din toamna aceasta, des-
fășurate în regiunea noastră, s'au ciocnit două
avioane, sfărâmându-se complet.

Dintre ofițerii-piloți, a scăpat numai
Loc. Constantinescu, care a reușit să se sal-
veze, aruncându-se cu parașuta.

Căpitanul Aristid Dumitrescu a murit.

Nu e reclamă! E un adevăr!

O noutate senzațională, încălzirea
cu sobe de teracotă

Cu acest nou sistem de sobe de teracotă,
cu o cantitate de 10 kg. lemne, se face o
încălzire suficientă pentru 24 ore.

Încălzirea se face repede și căldura
se menține!

Acest sistem l'am învățat în străinătate și se
poate aplica sigur chiar și la sobele vechi de
teracotă.

Livrez, adică montez, în orice dimensiuni, culori
și forme, sobe de teracotă, mașini de gătit, sobe
semeneuri, învelirea pereților cu plăci de fayance
alb sau în orice culoare,

CU PREȚURILE CELE MAI EFTINE.

Primesc sobe de teracotă vechi pentru a le edifica
din nou, a le transforma în altă formă, le pot
mări, precum și repara.

Pentru noul sistem arătat mai sus, garantez.

În așteptarea comenzilor On. public semnez

Cu toată stima:

Ignatie Vértes

maestru de sobe.

Petroșeni, Str. A. Vlaicu Nr. 7.

Chestiunea internatului liceului „Avram Iancu”

Am amintit și în numărul trecut din
ziarul nostru că d. general Antonescu, șeful
marelui Stat Major, împreună cu d. P. Mari-
nescu, inspector general, delegat al ministeru-
lui instrucțiunii, în deplin acord cu d. C.
Ciocan, dir. liceului, d. Berbeciu, șef-judecător,
d. Bocăescu, primarul Bradului, au hotărât ce-
darea armatei, în mod definitiv, a localului fo-
stei Școli normale de fete.

Pentru a fi lămurită și opinia publică,
de cele hotărâte, dăm mai jos, în întregime,
procesul verbal dresat cu această ocazie între
reprezentanții ministerului instrucțiunii, și mi-
nisterul apărării naționale.

Proces verbal

Azi, anul 1934 luna Octombrie, ziua 17.

Subsemnații: General I. Antonescu,
Șeful Marelui Stat Major, Inspector General
școlar Marinescu, General Nicolau, Comandt.
Diviziei I. V. M., Dr. Gheorghe Drăgan di-
rectorul Prefecturii jud. Hunedoara, Traian
Berbeciu șeful judecătoriei Brad, Candin Ciocan
directorul liceului și Ioan Bocăescu primarul

comunei Brad, ne-am întrunit în localul pri-
măriei din Brad și de comun acord am stabilit
asupra utilizării localului fostei școli normale
cele ce urmează:

1. Judecătoria de ocol Brad va pune
la dispoziția liceului „Avram Iancu”, pentru
Internat localul în care se găsește azi insta-
lată judecătoria și care aparține liceului „Av-
ram Iancu”.

2. Judecătoria se va muta în localul
primăriei în încăperile ce ocupă actualmente
dr. Cornel Glava și camerele unde a fost mai
înainte instalată Primăria, precum și celea 2
camere ce le ocupă actualmente Primăria
pentru sala de ședințe a Consiliului și of. st.
civ., mutarea se va face imediat.

3. Internatul liceului va pune la dis-
poziția Div. I. V. M. localul ocupat azi în
partea de bat. II V. M.

Drept care am încheiat prezentul
proces verbal

(ss) Gral Antonescu, (ss) Gral Nicolau
(ss) C. Ciocan, (ss) T. Berbeciu, (ss) I. Bocăescu.

Inspector Gral școlar:

(ss) P. Marinescu, (ss) Dr. Gh. Drăgan.

S P O R T

MICA - C. S. LONEA 3:1 (1:0)

Pe un timp foarte frumos sa jucat
Duminică matchul de fotbal între echipele de
mai sus, care s'a terminat cu rezultatul scontat.
Dar rezultatul de mai sus nu redă în mod
fidel diferența dintre combatanți. Mica dacă
nu era persecutată de un ghinion extraordinar,
ar fi trebuit să învingă la cel puțin 7—8 pun-
cte diferență. La acest ghinion se mai adaugă
încrederea jucătorilor Micei, care până la
jumătatea reprizei a II-a, când tabela indică
1:1, nu au dat prea mare importanță adver-
sarului, abia atunci și-au dat seamă că nu e
suficient să fii superior 90% în jocul de câmp,
ci trebuie să și marchezi dacă vrei să fii în-
vingător. Jocul desordonat practicat de oaspeți
(jocul în general practicat de Lonea a făcut
mai degrabă impresia unei match de rugby,
decât de fotbal, se juca la „grămadă” și cine
era mai tare și mai abil, eșea cu mingea) a
contribuit deasemenea la desfășurarea anor-
mală a jocului, deci a influențat și asupra
rezultatului.

Jocul: Lonea incepe, dar imediat e
deposedată de balon și în primul minut Ali-
man trage un shot a la „Dobay” în bară;

atacul la poarta Lonei se menține fără rez.
până în minutul 8 când un schimb de minge
Aliman-Bortoș și Bortoș, care schimbă locul
cu Teucean, centrează pe jos, iar Teucean reia
imparabil direct în goal. Până la pauză Mica
domină insistent, dar pe rând Teucean, Bortoș
și Maier, ratează câteva ocazii sigure de mar-
care. În tot acest timp oaspeții nu au decât
câteva atacuri răslețe, fără a fi de loc pericu-
loase pentru buturile lui Mocuța.

În al doilea mitems oaspeții par mai
decisi și au câteva eșiri individuale, iar fun-
dașii Micei fiind surprinși la jum. terenului,
nu mai pot ajunge, Mocuța fiind încolțit de 2
adversari, nu mai poate interveni și punctul
este făcut. La reluare Mica trece la atac hotă-
râtă să învingă, o poziție eminentă se prezintă
imediat, dar Teucean trage o bombă dela 5 m.
în bară. În m. 20 Maier marchează punctul 2
pt. Mica cu capul și al 3-lea punct în m. 35
din penalty, este opera lui Trifu.

Mica având un adversar mediu, nu
a putut să ne arate adevăratul ei joc, după
cum ne obișnuise. Cât despre Lonea, și-a
făcut un debut, care a deziluzionat publicul
spectator.

Echipele au jucat în formațiile obișnuite.
Ne prezentându-se arbitrul delegat, a
condus cu mici scăpări d. Ale Popescu.

„Tilsan”

Știri școlare

— Ministrul instrucțiunii direcția
învățământului primar, pune în vedere tuturor
învățătorilor, că nu se mai admite nici o ce-
rere de detașare.

* * *

Cererea de concediu nu va fi luată în
considerare, dacă nu e făcute pe cale ierarhică
și dacă nu are motive prevăzute de lege.

CINEMA „ORIENT” BRAD

Dum. 28 Octomb.

Un operete
senzațional
Husarul negru
cu: MĂDY CHRISTIANS, URSULA
GRABLEY, CONRAD VEIDT,
WOLF ALBAH-BETTY

Sufragerie

modernă, din stejar afumat,
compusă din bufet, servanță,
vitrină (cu oglinzi cristale
și sculpturi) și masă ovală
cu șesă scaune îmbrăcate
în piele, costat 45.000 lei,

Se vinde

numai cu 20.000 lei

la avocatul dr. GORA DIN BRAD.

În curând se va scumpi
grâul

Atragem atenția cetitorilor noștri plu-
gari, să-și cumpere din vreme grâu pentru
iarnă, pentru că recolta grâului fiind mică anul
acesta — în toate lumea — în curând se va
scumpi. Țările cari au grâu de vândut și peste
hotarele lor sunt foarte puține. Și cele care cer
sunt destul de multe.